

การพัฒนาจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม)
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

อิทธิศักดิ์ พรหมภักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนาวิจัยสุจริต
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
จังหวัดสระบุรี เสนอโดย นายอิทธิศักดิ์ พรหมภักดิ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยบัณฑิตศึกษา

(นายตระกูล จันทสุนทร)

วันที่ 12 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริเพ็ญ มากบุญ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพงษ์ ปนาทกุล)

.....กรรมการ

(ดร. สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(พระธรรมปิฎก)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาวจีสัจริด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม)
อาจารย์ที่ปรึกษา	อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรพงษ์ ปนากุล ดร. สุพจน์ เกิดสุวรรณ
ชื่อนักศึกษา	อิทธิศักดิ์ พรหมภักดิ์
สาขาวิชา	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนา
2) แสวงหาแนวทางวิธีการพัฒนาดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา 3) พัฒนาวจีสัจริด
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม)

ประเภทของการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and development)
แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการการพัฒนา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) ระยะที่ 2 แสวงหา
แนวทางวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาวจีสัจริด ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) ระยะที่ 3 การพัฒนาวจีสัจริด ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) ขอบเขตพื้นที่ โรงเรียน
หน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี
ประชากรที่ศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือผู้มีส่วนสำคัญ (insider) คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) จำนวน 40 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (outsider)
ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการโรงเรียนหน้าพระลาน จำนวน 3 คน ครูประจำชั้น
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 15 ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม จำนวน 5 คน พระสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
จำนวน 5 รูป ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 40 คน ผู้เชี่ยวชาญ 2 คน ตัวแทนชุมชนจำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหา
และความต้องการการพัฒนา และแนวทางการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย 1) ความรู้เกี่ยวกับ
วจีสัจริด 2) การปฏิบัติเกี่ยวกับวจีสัจริด

สถิติที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative analysis) และใช้สถิติเชิงพรรณนา
(descriptive statistics) ข้อมูลเชิงคุณภาพ (qualitative analysis) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก

การสัมภาษณ์เจาะลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การตีความ (interpretation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) พบว่า มีความรู้และการปฏิบัติด้านจริยธรรมอยู่ในระดับน้อย มีปัญหาด้านความรู้และการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีความต้องการพัฒนา ด้านความรู้และการปฏิบัติจริยธรรม

2. แนวทางและวิธีการ การพัฒนาจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) โดยใช้แนวทางจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนสำคัญ ในการประชุมกลุ่มระดมความคิดเห็นในการพัฒนาได้ยึดวิธีการ อบรมให้ความรู้จำนวน 6 คาบ การจัดตั้งชมรมจริยธรรม กิจกรรมของชมรมประกอบด้วย ประชาสัมพันธ์หน้าเสาธง จัดกิจกรรม ฝึกพูดจริยธรรม ดิฉันออร์ทหน้าห้องเรียน ทำบุญตักบาตรทุกวันพระ นิมนต์พระมาแสดงธรรม จัดทำสมุดบันทึกโดยติดตามการบันทึก ประชุมถึงความก้าวหน้า กิจกรรมตรวจสอบการบันทึก ของนักเรียนกิจกรรมชมเชยการบันทึกความดีจริยธรรมได้ดีที่สุด ทุกๆ เดือน

3. ผลการพัฒนาจริยธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) มีความรู้ปฏิบัติตนด้านจริยธรรม อยู่ในระดับดี

Thesis Title The Development of Good Verbal Conduct for Matayomsuksa 3
Secondary Education Students, Naphralarn School (Piboonsongkhro),
Chalerm Phrakiat District, Saraburi Province

Thesis Advisors Asst. Prof. Surapong Panatkool
Dr. Suphot Kerdsuwan

Name Ittisak Promphak

Concentration Development Strategy

Academic Year 2007

ABSTRACT

This research and development aims to 1) study the current state, problems and needs for development, 2) create guidelines, methods, and key performance indicators for development, and 3) develop good verbal conduct for the matayomsuksa 3 secondary education students of Naphralarn School (Piboonsongkhro).

The research was divided into the aforementioned 3 phases. The sample consisted of two groups, the insiders: 40 matayomsuksa 3 secondary education students of Naphralarn School (Piboonsongkhro); and the outsiders: 3 administrators of the school, a director and 2 vice-directors, 15 secondary education classroom teachers, five teachers who teach social studies, religion and culture learning substance group, five monks who teach social studies, religion and culture learning substance group, forty of the students' parents, two experts and five community people.

The instrument employed was a questionnaire regarding the current state, problems, and needs for development. The guidelines for group discussion comprised 1) knowledge of good verbal conduct, and 2) good verbal conduct practices.

The quantitative data was analyzed by descriptive statistics and qualitative data was analyzed by in-depth interview, interpretation and content analysis.

The findings showed that:

1. regarding the current state, problems, and needs to develop good verbal conduct of the aforementioned students, the students' knowledge and practice on good verbal conduct was rated moderately; their problems on knowledge and practice was rated at a high level, they needed to develop their knowledge and practice on good verbal conduct.

2. the guidelines and methods to develop good verbal conduct of said students: using the guidelines brainstormed by the insiders and the outsiders are as follows: provide training for 6 periods, establish a good verbal conduct club; the club activities would comprise publicity activities in front of the flagpole, hold good verbal conduct speech activities, and post publicity materials in front of classrooms, make merit by offering alms to monks every Buddhist day of observance, invite a monk to give a sermon, make a record book and follow up, meet to consider advancement, activities to monitor the students' records, and monthly activities to admire the students with the best good verbal conduct record.

3. the result of the aforementioned changes is that good verbal conduct of the students was found to be rated at a good level.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือแนะนำอย่างดีจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.สุรพงษ์ ปนากกุล ประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนารุ่นที่ 6 ที่ให้คำปรึกษาและชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ และเจริญพรขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณพระเจ้าคุณพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระธรรมปิฎก (ชวลิต อภิวิฑฺฒโน) เจ้าอาวาสวัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร เจ้าคณะจังหวัดสระบุรีและหัวหน้าพระธรรมทูตสายที่ 2 ที่ได้เมตตาแนะนำและให้คำแนะนำทุนการศึกษา คณะพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนทั้งในอำเภอพระพุทธบาท อำเภอเฉลิมพระเกียรติ คณะครูอาจารย์จากโรงเรียนหน้าพระลาน ที่ให้คำแนะนำและความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ทุกท่านที่มีได้กล่าวนามไว้ ที่ได้ให้ความรู้ข้อคิดเห็นต่างๆ และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องตอบแทนคุณแต่บิดามารดา ครูอาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความเมตตาวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอ

อิทธิศักดิ์ พรหมภักดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
คำถามการวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
ขอบเขตการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
บริบทโรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม)	11
ความหมายของวาจในพระพุทธศาสนา.....	14
มุตในพระพุทธศาสนา.....	14
วจาในพระพุทธรวินัยปิฎก.....	20
วจาในพระสุตตันตปิฎก.....	20
วจาในพระอภิธรรมปิฎก.....	20
องค์ประกอบของวจา.....	21
วจาสุภามิต.....	21
วจาทุภามิต.....	24
ประเภทของวจา.....	25
ประโยชน์ของวจาสุภามิต.....	26
โทษของวจาทุภามิต.....	28
โทษของการพูดเท็จ.....	28
โทษของการพูดส่อเสียด.....	29
โทษของการพูดคำหยาบ.....	31
โทษของการพูดเพ้อเจ้อ.....	36

บทที่ 2 (ต่อ)

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	44
ปรัชญาของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	45
เทคนิคและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	45
เทคนิคการประชุมกลุ่ม.....	46
เงื่อนไขของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	47
กระบวนการที่ก่อให้เกิดการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม.....	50

บทที่ 3 สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาวิจัยจริง

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม)

อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี.....	55
คำถามการวิจัย.....	55
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	55
วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
กรอบการวิจัย.....	56
ประชากร.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	57
การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ผลการวิจัย.....	61

บทที่ 4 แนวทางและวิธีการพัฒนา และ ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาวิจัยจริง

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม)

อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี.....	70
คำถามการวิจัย.....	70
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	70
วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
กรอบการวิจัย.....	70
ประชากร.....	71

	หน้า
บทที่ 4 (ต่อ)	
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ผลการวิจัย.....	72
บทที่ 5 การพัฒนาจิตสุจริต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	
โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี	78
คำถามการวิจัย.....	78
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	78
วิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนา.....	78
กรอบการวิจัย.....	78
ประชากร.....	79
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ผลการวิจัย.....	80
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	90
สรุปการวิจัย.....	90
อภิปรายผลการวิจัย.....	92
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	95
บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก.....	100
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	101
ภาคผนวก ข สัมภาษณ์.....	106
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....	109

	หน้า
ภาคผนวก (ต่อ)	
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมระดมความคิด.....	111
ภาคผนวก จ โครงการอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ โครงการตั้งชมรมวชิสุจริต.....	113
ภาคผนวก ฉ รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ รายชื่อผู้บริหาร สมาชิกชมรมวชิสุจริต.....	124
ภาคผนวก ช แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมการพัฒนาวชิสุจริต ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม).....	128
ภาคผนวก ซ สมุดบันทึกการทำความดีหุุดดีทำดีเพื่อพ่อ.....	136
ภาคผนวก ฅ ถ่ายภาพกิจกรรม.....	149
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	154

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	ตาราง 1 จำนวนนักเรียนและห้องเรียน.....	12
ตาราง 2	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	61
ตาราง 3	ระดับความรู้เกี่ยวกับบวจิตสูจริต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) ด้านการพูดเท็จ.....	61
ตาราง 4	ระดับความรู้เกี่ยวกับบวจิตสูจริต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) ด้านการพูดล้อเสียด.....	62
ตาราง 5	ระดับความรู้เกี่ยวกับบวจิตสูจริต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) ด้านการพูดคำหยาบ.....	62
ตาราง 6	ระดับความรู้เกี่ยวกับบวจิตสูจริต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) ด้านการพูดเพื่อเจ้อ.....	63
ตาราง 7	ระดับการปฏิบัติเรื่องบวจิตสูจริต (เว้นจากการพูดเท็จ).....	63
ตาราง 8	ระดับการปฏิบัติเรื่องบวจิตสูจริต (เว้นจากการพูดล้อเสียด).....	64
ตาราง 9	ระดับการปฏิบัติเรื่องบวจิตสูจริต (เว้นจากการพูดคำหยาบ).....	64
ตาราง 10	ระดับการปฏิบัติเรื่องบวจิตสูจริต (เว้นจากการพูดเพื่อเจ้อ).....	65
ตาราง 11	ปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับบวจิตสูจริต ข้อเว้นจากการพูดเท็จ.....	65
ตาราง 12	ปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับบวจิตสูจริต ข้อเว้นจากการพูดล้อเสียด.....	66
ตาราง 13	ปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับบวจิตสูจริต ข้อเว้นจากการพูดคำหยาบ.....	66
ตาราง 14	ปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับบวจิตสูจริต ข้อเว้นจากการพูดเพื่อเจ้อ.....	66
ตาราง 15	ปัญหาด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับบวจิตสูจริต ข้อเว้นจากการพูดเท็จ.....	67
ตาราง 16	ปัญหาด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับบวจิตสูจริต ข้อเว้นจากการพูดล้อเสียด.....	67
ตาราง 17	ปัญหาด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับบวจิตสูจริต ข้อเว้นจากการพูดคำหยาบ.....	67
ตาราง 18	ปัญหาด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับบวจิตสูจริต ข้อเว้นจากการพูดเพื่อเจ้อ.....	68
ตาราง 19	สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาด้านบวจิตสูจริต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) ..	69
ตาราง 20	สรุปแนวทางวิธีการพัฒนา และกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ในการพัฒนามบวจิตสูจริต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม) ..	77
ตาราง 21	ผลประเมินความรู้เกี่ยวกับบวจิตสูจริต.....	81

ตาราง 22	ผลการปฏิบัติเกี่ยวกับวชิรสูจริต หลังการพัฒนาวชิรสูจริต ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม)	82
ตาราง 23	ผลการปฏิบัติเกี่ยวกับวชิรสูจริต หลังการพัฒนาวชิรสูจริต ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม)	82
ตาราง 24	ผลการปฏิบัติเกี่ยวกับวชิรสูจริต หลังการพัฒนาวชิรสูจริต ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม)	83
ตาราง 25	ผลการปฏิบัติเกี่ยวกับวชิรสูจริต หลังการพัฒนาวชิรสูจริต ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม)	83
ตาราง 26	ผลการประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติกิจกรรมประชาสัมพันธ์หน้าเสาธงใน โรงเรียน	84
ตาราง 27	ผลการประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกิจกรรมฝึกพูดวชิรสูจริตโดย การให้ สมาชิกชมรมเป็นตัวแทนแสดงละครสาธิตการพูดวชิรสูจริต	84
ตาราง 28	ผลการประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติจัดกิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน	84
ตาราง 29	ผลการประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติจัดกิจกรรมเขียนป้ายติดตามต้นไม้ใน โรงเรียน	85
ตาราง 30	ผลการประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติจัดกิจกรรมทำบุญตักบาตรทุกวันพระ	85
ตาราง 31	ผลการประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติจัดกิจกรรมชมรมมีการติดบอร์ดหน้า ห้องเรียน เรื่องวชิรสูจริตวันละประโยค	85
ตาราง 32	ผลการประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติจัดกิจกรรมสมาชิกชมรมคนใช้ วชิรสูจริตถูกต้อง และบ่อยครั้งที่สุดจะมีการติดบอร์ดยกย่องชมเชย	86
ตาราง 33	ผลการประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติจัดกิจกรรมชมรมนิมนต์พระมาแสดง ธรรม	86
ตาราง 34	ผลการประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติจัดกิจกรรมสมุดบันทึกความดี วชิรสูจริต	86
ตาราง 35	ผลการประเมินพฤติกรรมอันพึงประสงค์หลังจากปฏิบัติกิจกรรมของชมรม วชิรสูจริต ผ่านไป 4 สัปดาห์	87
ตาราง 36	ภาพรวมการพัฒนาวชิรสูจริต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหน้าพระลาน (พิบูลสงคราม)	89

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1	เปรียบเทียบโลกทัศน์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัย..... 45
ภาพ 2	เครือข่ายกระบวนการจัดการชุมชน..... 48
ภาพ 3	การพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม..... 50